

Ծաշթողի պահ է, սուիրան փռած է,
Քրտնած գավաթ է, համեմ ու հաց:
Դեզի շվաքում երեխի լաց է,
Դեզին թիկնած է հարսը շիկնած...

Լուսնյակ գիշեր է, կավե կտոր է,
Կավե սափոր է, կավե գավաթ:
Լացող սրտի մեջ լավի սարսուռ է,
Լավի կարոտ է, լավի հավատ...

Գաղթը մոտիկ է, բախտը հեռու է,
Հոգնած ճամփա է ու հոգնած ոտք:
Ցավն՝ անտակ, հույսը ցամաք առու է,
Խոսքերը լաց են, լացը՝ աղոթք:

Այսպես է երգը... Երգը հնչում է,
Ու ներշնչվում են ցամաք ու ծով,
Մի բոտ երգի մեջ ապրում, շնչում է
Անդարձ աշխարհին իր անցողարձով:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԾԻՐԱԶ

ԲԵՅԹ՝ ԿՈՄԻՏԱՍԻՆ

Աշխարհի ծովը մտած դու հայոց մրմունջի
գետ,—
Պանդուխտին դու տուն բերող անուշ ծովի
հայրենի տան...

*
* *

Թե չծնվեր մեծ Կոմիտասն իմաստուն՝
Հայ ժողովուրդն այսօրան բարձր չէր լինի,
Թե չլիներ հայ ժողովուրդն աշխարհում՝
Կոմիտասն էլ այսօրան քաղցր չէր լինի:

ԵՐՎԱՆԴ ՊԱՐՍՈՒՄՅԱՆ

ԶԱՅՆԻ ՀՆԶՎՈՐ, ԿՈՄԻՏԱՍ...

Հայոց աշխարհի լեռներեն դաժան
Եվ դիվաբնակ մըթին կիրճերեն,
Հայոց աշխարհի դաշտերեն ցրիվ,
Վարար գետերեն, լիճերեն բլուրեղ,
Առասպելատիպ սուրբը սևաքեմ
— Ձեռքին՝ մագաղաթ, ակո՛ւ հնգագիծ—
Անխոնջ տիտանի քայլերով կանցնի՝
Կշրջի՝ անվերջ և ամենուրեք,
Մատներով լուսեղ Ջայներ կհնձեն...:
Ու գորգուրանքով հնձածն այդ շրթեղ
Լայն մագաղաթին վըրա ակոսված
Զուգահեռներուն մեջը կամբարեն՝
Որպես գալիքին բացվող գանձարան...:

Առաքելակերպ Սուրբը սևազգեստ
— Ձեռքին՝ մագաղաթ, ակո՛ւ հնգագիծ—
Կհասնի ահա դաշտերուն ցրիվ...
Մատներով կախարդ՝ կհնձեն Ջայներ...
Մոխիչը խոփին գողդեր ցանցընող,
Բառաչը եզին լուծին ընտանի,
Ժըպիտը ծիլին արևուն բացվող
Եվ կշռության ալիք ցույանի ծովին,

Ծիրանի ծաղկին շշուշը մեղմիկ,
Եվ այգեկութի խիհող երգեցիկ:

Սիրտն ըրած մագնիս՝ սրտերեն Հայոց
Լուսին կբերե, որպես վերջին գանձ,
Սիրտերն անտունի, դնդերներն անհաղթ
Սիփանա քաջաց, հավատքն հարության,
Որ դարձած աղոթք—մարդեն Մարդ—
Աստծուն—
Կհասնի երկինք՝ որպես պատարագ...

Ծորթին՝ պատարագ, սրտին՝ սերն հողին,
Ձեռքերուն սեղմած մագաղաթն իր գանձ,
Հսկան ձայնաքաղ, հսկան Կոմիտաս
Կու գա հոն ծունկի հավերժաբնակ
Օջականցիին դամբանին առջև,
Եվ իր լուսագիծ մագաղաթն անծալ
Կընծայե Անոր որպես տուրք արյան.
— Դու՞ն Հայոց երկրի բարբառին տըվիր
Հավերժին տանող ոտքեր երկայնա,
Եվ այդ բարբառին թևերուն տըվին
Երկինքներ տանող խոյանքը Ջայնի...